

Slovo při setkání bratří a sester Svojsíkova oddílu 16. 9. 2023

Milé sestry a milí bratři!

Byl jsem požádán, abych Vás oslovil. Chci vám sdělit několik myšlenek a prosím o trpělivé vyslechnutí.

Členství ve Svojsíkově oddíle je jistě pro nás všechny velká čest, ale také velká odpovědnost. Máme pečovat o to, aby Junák, český skaut, mající dnes přes 64 tisíc členů, si trvale a neporušeně zachovával svého skautského ducha, aby všichni jeho členové a zvláště vůdcové středisek a vůdcové a rádcové v oddílech, tedy ti, kteří se bezprostředně podílejí na vedení a formaci skautů a skautek, vlčat a světlušek, byli sami dobře formováni a připraveni k této náročné službě. A to nejen fyzicky a odborně, ale také duševně a duchovně. Na to je třeba dbát na lesních školách a nejen tam.

Dovolte mi citovat z Metodické příručky pro zájemce o vstup do Kmene dospělých, kde je velice dobře vystiženo, co dává skauting (str.5): *"Příležitost být členem týmu, mít kamarády, prožívat život naplno, žít dynamicky, aktivně, zábavně, zajímavě. Rozvíjet se, růst a pomáhat světu kolem sebe k rozvoji, hledat směr pro svůj život. Stává se životním stylem. Skauting je celosvětově největší výchovné hnutí pro děti a mladé lidi. Umožňuje jim žít, dělat věci společně a staví před ně příležitosti, které jsou zábavou, hrou - a zároveň způsobem, jak poznávat nové věci. Od mládí dává do života řadu sociálních dovedností - schopnost mluvit před lidmi a schopnost naslouchat, schopnost být otevřený vůči druhým, schopnost spolupracovat. Učí umět se o sebe postarat, brát život do vlastních rukou, postavit se na vlastní nohy, převzít odpovědnost za to, co se se mnou a mým životem děje. Učí celý život hledat smysluplnost toho, co dělat, kam nasměrovat svůj život a proč. Skauting je příležitost vstoupit do dospělosti jako člověk, který ví o svých kvalitách i o tom, proč nebýt sám, proč být součástí týmu. Cílem je člověk, který ví co chce a aktivně jde za tím. Člověk, který může být pilířem společnosti. Celý život se zdokonalovat, ovládat (...) moderní technologie. Získávat zkušenosti v mnoha oborech a zájmech kdykoliv a v kterémkoliv věku a vždy si uvědomit, že má cenu se o něco snažit, zapojit se, spolupracovat a být součástí věcí, ne pozorovatelem."* Víím, že to vše znáte z vlastní zkušenosti, ale přesto je dobře tyto myšlenky vyslovit.

Naše péče nemá spočívat v tom, že bychom byli nějakými kontrolory, ale v tom, abychom svým životem dávali všem dobrý příklad skautky či skauta, protože jednou skautem - celý život skautem. Abychom svou láskou ke skautingu předávali všem nadšení, které je velice důležité pro život celého Junáka.

Je třeba, abychom byli uchovateli a předávateli tradice. Především v tom, abychom mladším generacím ukazovali na tak mnohé vzory skautského života, samozřejmě přiměřeně jejich věku, kteří během obou totalit, nacistické a komunistické, trpěli proto, že jsou skauti anebo dokonce za tyto ideály položili svůj život. Je třeba se s jejich životem seznámit, a mluvit o nich na setkáních. Je dobře, aby v nich všichni viděli své vzory, byli na ně hrdí a snažili se je následovat v jejich věrnosti skautingu a jeho zásadám, v odvaze k překonávání těžkostí a protivenství, ve snaze pomáhat potřebným a ve všech dalších pozitivních rysech, které na nich objeví.

Skauting má jasné a pevné zásady, které je třeba přijmout, nechat se jimi formovat a formovat jimi postupně skauty a skautky, vlčata i světlušky, samozřejmě přiměřeně jejich věku a chápání. Je to především skautský slib a skautský zákon. Je třeba si uvědomit, že skauting vznikl v židovsko-křesťanském prostředí v době, kdy Evropa byla ve své většině ještě křesťanská. Je to patrné jak na slibu, tak na skautském zákonu. Obě základní zásady jsou však u nás formulovány tak, aby je mohli přijmout i lidé nevěřící, kteří přijímají hodnoty společné dnes pro Evropskou unii a další demokratické státy a které také z křesťanství vycházejí. Ve skautském slibu se slibuje *"sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce věrně v každé době"*. Nejvyšší Pravda a Láska se může chápat jako Osoba, Bůh, anebo jako nejvyšší hodnoty lidského života, na kterých dobrý a poctivý život stojí. Právě tak zásady skautského zákona jsou výtečné pro věřící i nevěřící. Samozřejmě by tam mohlo být i víc zásad, potřebných zvláště v dospělém věku, pro manželství. Umět se s partnerem domluvit, naslouchat mu a hledat společně řešení, při kterém nemusím vždy prosadit svůj názor. Není to snadné, ale je to nesmírně potřebné, protože jinak se nám dramaticky hroubí nejméně polovina manželství a odnášejí to především děti. Ovšem tahle zmíněná zásada není pro děti, ale spíš pro rovery a rangers, ti by to slyšet měli a měli by se tak učit žít.

Zmínil jsem se o křesťanství, ale pro informaci chci dodat, že z celkového počtu asi 60 milionů skautů na celém světě téměř polovina z nich jsou muslimové. Nejvíce je v Indonézii, přes 20 milionů, kde skauting tvoří součást školního vzdělávacího systému. Další velké množství mají islámské země Pakistán a Bangladéš. Je tedy patrné, že v mnoha zemích je skauting považován za důležitý vzdělávací systém zcela oficiálně.

I pro nás je tedy o to důležitější, že děti často nejsou zodpovědně vychovávány ani doma, ani ve škole. Tím více neseme odpovědnost za jejich výchovu v Junáku a snažme se rodiče přivést k tomu, aby se také oni ke skautingu připojili ve formě rodinného skautingu. Budou tak vychovávány nejen děti, ale do jisté míry nenásilně i jejich rodiče, a to je dobře.

Za důležité považuji výchovu k lásce a obdivu k přírodě, což samozřejmě ke skautingu patří, a s tím samozřejmě i výchovu k ekologii, k ochraně přírody, což je dnes stále důležitější. Důležitá je i výchova v oblasti umění. Stavebního, výtvarného, hudebního i dramatického. Skauty je tak potřeba vychovávat, aby se stali kulturními lidmi, tak jak si to naše země, plná kulturního bohatství, zaslouží. Ostatně to vše je obsaženo v 6. bodu skautského zákona: *"Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských"*.

Milé sestry a milí bratři, děkuji vám za pozornost. Jistě jsem nevystihl vše, co do tohoto tématu patří, a vás jistě napadly a napadají další myšlenky. Nenechte je usnout a snažte se je uplatnit v životě ve prospěch skautingu.

František Radkovský